

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik och lärande

2PP310 Perspektiv på specialpedagogik, 10 högskolepoäng

Perspectives on Special education, 10 credits

Huvudområde

Pedagogik

Ämnesgrupp

Pedagogik

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2019-03-06.

Reviderad 2024-06-28. Revidering av kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

Lärarexamen samt tre års yrkeserfarenhet på minst halvtid som lärare efter erhållen lärarexamen.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för relationen mellan olika specialpedagogiska teoribildningar och dess didaktiska konsekvenser i pedagogisk praktik på organisations-, grupp och individnivå

- beskriva specialpedagogikens historik och specialpedagogik som ideologi både nationellt och internationellt i relation till dagens välfärdssamhälle och arbetet med barn och elever i behov av olika former av stöd
- identifiera och analysera barns och elevers skilda förutsättningar och behov av lärande, utveckling och socialisation utifrån demokrati- och likvärdighetsperspektiv
- kritiskt granska förskolan/skolan som interkulturell miljö
- kritiskt granska olika vetenskapsteoretiska perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter och redogöra för aktuell forskningsbaserad kunskap som kan bidra till ökad tillgänglighet i olika lärmiljöer

Innehåll

I kursen behandlas specialpedagogiska teoribildningar och vilka didaktiska konsekvenser de kan få i det pedagogiska arbetet kopplat till utbildningsuppdraget. I sammanhanget diskuteras specialpedagogikens historiska och ideologiska framväxt nationellt och internationellt och hur synen på skolsvårigheter har sett ut över tid i välfärdssamhället. Vidare behandlas villkor och förutsättningar för inkluderande läroprocesser utifrån ett demokrati- och likvärdighetsperspektiv. I sammanhanget berörs också specialpedagogiskt arbete i relation till begrepp som mångfald, tillgänglighet, inflytande och delaktighet.

Olika vetenskapliga perspektiv tas upp för att perspektivisera synen på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hur hinder och svårigheter i olika lärmiljöer kan undanröjas.

I kursen behandlas också hur pedagogisk dokumentation i verksamheten kan stödja barn och elever utifrån organisations-, grupp- och individnivå.

Professionsbas och professionell progression

Kursen introducerar studenten för grundläggande teoribildning inom det specialpedagogiska kunskapsområdet kopplat till den kommande professionen som verksam specialpedagog eller speciallärare. Betydelsen av specialpedagogikens historiska och ideologiska framväxt problematiseras gällande skillnad mellan formulerings- och realiseringsarena. Vidare genomför studenten en kritisk granskning med koppling till fenomenen särskilt stöd och pedagogisk dokumentation utifrån ett demokrati- och likvärdighetsperspektiv.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Studentens vetenskapliga kunskaper och kritiska förhållningssätt fördjupas och breddas genom reflektion och problematisering. Olika teoribildningar bearbetas utifrån det specialpedagogiska kunskapsområdet och syftar till att synliggöra dess didaktiska konsekvenser i yrkesutövandet. Vidare tränas studenten till att öka sin perspektiverande och etiska förmåga med koppling till att verka utifrån ansatsen forskningsbaserad och beprövad erfarenhet i den kommande professionen.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och arbete i mindre grupper.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursens mål examineras genom två skriftliga inlämningsuppgifter om 3 respektive 5

hp, samt deltagande i examinerande muntliga seminarier om 2 hp.
För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda.
För betyget Väl godkänd krävs Väl godkänd på inlämningsuppgiften om 5 hp.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.
Kursvärderingen genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:
2PP210, 10 hp.

Övrigt

Kursen ingår i speciallära- och specialpedagogprogrammen.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Ahlberg, Ann (2015). *Specialpedagogik i ideologi, teori och praktik: att bygga broar*. 2., [förändrade] uppl. Liber. 192 sidor. ISBN 9789147117185.

Biesta, Gert. (2003). Demokrati - ett problem för utbildningen eller ett utbildningsproblem? *Utbildning & Demokrati*, 12(1), (21 sidor). Tillgänglig på internet.

Börjesson, Mats & Palmblad, Eva. (2003). *I problembarnens tid: förnuftets moraliska ordning*. Stockholm: Carlsson, (243 sidor). ISBN 9789172035164.

Carlsson Kendall, Gunilla. (2023). *Elever med neuropsykiatriska svårigheter – vad gör vi och varför?* Lund: Studentlitteratur, (208 sidor). ISBN 9789144182179.

David, Matthew & Sutton, D, Carole. (2017). *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur, (delar av, 20 sidor). ISBN 9789144099958.

Englund, Thomas. (2000). *Deliberativa samtal som värdegrund – historiska perspektiv och aktuella förutsättningar*. Stockholm: Skolverket, (15 sidor). ISBN 9789171732491.

Göransson, Kerstin, Lindqvist, Gunilla, Klang, Nina, Magnusson, Gunnlaugur & Nilholm, Claes (2015). *Speciella yrken? Specialpedagogers och speciallärares arbete och utbildning. En enkätstudie*. (Delar av, ca 30 sidor) Karlstad: Karlstad University Studies, 2015:13. ISBN ISBN 9789170636240.

Karlsudd, Peter. (2011). *Sortering och diskriminering eller inkludering*. Specialpedagogiska rapporter och notiser, nr 6. Kristianstad: Högskolans i Kristianstad, (27 sidor). Tillgänglig på internet.

Kesak, Hennie & Basic, Goran (2023). Interculturalism, ethnicity, and multilingualism in upper secondary school: an analysis of social pedagogical identities during pedagogical work with newly arrived students in Sweden. *Intercultural Education (London, England)*, 34(2), 180–198. <https://doi.org/10.1080/14675986.2023.2177623>

Malmqvist, Johan & Nilholm, Claes (2016). The antithesis of inclusion? The emergence and functioning of ADHD special education classes in the Swedish school

system. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 21:3, 287-300, DOI: 10.1080/13632752.2016.116597.

Malmqvist, Johan, (2017). *Inkludering – en internationell utblick med några nedslag*. Stockholm: Skolverket, (12 sidor). Tillgänglig på internet.

Malmqvist, Johan (2018). *Has schooling of ADHD students reached a crossroads?*, *Emotional and Behavioural Difficulties*, DOI: 10.1080/13632752.2018.1462974, (20 sidor).

Nilholm, Claes. & Alm, Barbro. (2010). An inclusive classroom? A case study of inclusiveness teacher strategies and children´s experiences. *European Journal of Special Needs Education*, 25 (3). (13 s). Tillgänglig på internet.

Persson, Bengt. (2019). *Elevers olikheter och specialpedagogisk kunskap*. Stockholm: Liber, (186 sidor). ISBN: 9789147129751.

Sernhede, Ove & Tallberg Broman, Ingegerd. (2014). *Segregation, utbildning och ovanliga lärprocesser*. Stockholm: Liber, (ca 240 sidor). ISBN: 9789147111541.

Skolinspektionen (2012). *Skolans arbete med demokrati och värdegrund*. (50 sidor). Tillgänglig på internet.

Skolverket (2015) *Att planera för barn och elever med funktionsnedsättning. En sammanställning av forskning, utvärdering och inspektion 1994-2014*. Stockholm: Skolverket , (delar av, ca 30 sidor) Tillgänglig på internet.

Tinglev, Inger. (2014). *Elevhälsan. En specialpedagogisk överblick*. Stockholm: Skolverket, (22 sidor). www.skolverket.se.

Tufvesson, Catrin. (2015). *Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning*.Handledning. Härnösand: Specialpedagogiska skolmyndigheten, (delar av, 40 sidor). ISBN: 9789128006330.

Valbar litteratur beroende på verksamhet.

Lorentz, Hans. (2023). *Interkulturell pedagogisk kompetens: integration i dagens skola*. (Tredje upplagan). Studentlitteratur. Ca 200 sidor. ISBN 9789144162096

Stier, Jonas & Riddersporre, Bim (2019). *Interkulturellt arbete i förskolan: med läroplanen som grund*. Natur & Kultur. 160 sidor. ISBN 9789127822726

Aktuella och relevanta styrdokument.

Artiklar och rapporter om neuropsykiatriska funktionssvårigheter, välfärdsfrågor med mera, ca 150 sidor.